

CÙNG BẠN ĐỌC

Được phép của Bộ Văn hóa - Thông tin và Quyết định của Giám đốc Trung tâm Khoa học Xã hội và Nhân văn Quốc gia, **Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo** ra mắt độc giả, ghi nhận một bước trưởng thành của Viện Nghiên cứu Tôn giáo.

Trên thế giới, việc nghiên cứu tôn giáo đã có từ rất lâu, nhưng ngành Khoa học về Tôn giáo mới ra đời trước hết ở Pháp trên một trăm năm, tiếp theo ở một số nước khác. Đối tượng của ngành khoa học này là *vai trò của tôn giáo trong đời sống nhân loại tùy theo từng cộng đồng tôn giáo / xã hội khác nhau*. Do vậy, đối tượng của ngành luôn biến động cùng với sự chuyển biến về vai trò của nó trong đời sống toàn cầu.

Kế thừa những thành quả nghiên cứu rất phong phú của các ngành khoa học có liên quan, ngành Khoa học về Tôn giáo ở nước ta ra đời mới được gần chục năm. Cùng với các bạn đồng nghiệp các ngành khác nhau ở trong và ngoài Trung tâm KHXH & NVQG, ở Trung ương cũng như địa phương, Viện Nghiên cứu Tôn giáo tiến hành những cuộc điều tra cơ bản tình hình tôn giáo và các tôn giáo cụ thể trong toàn quốc xây dựng những tập bản đồ về sự phân bố các tôn giáo và những đối tượng thờ tự tại các cơ sở tôn giáo ở một số thành phố và trong phạm vi cả nước.

Trên cơ sở điều tra thực tiễn kết hợp với nghiên cứu tại chỗ, Viện đã đặt ra được những vấn đề cần nghiên cứu về phương diện lí luận, cũng như thực tiễn xung quanh vai trò của tôn giáo trong đời sống của từng nhóm xã hội và của cả cộng đồng dân tộc Việt Nam hiện nay. Viện đã bước đầu làm rõ khái niệm tôn giáo, tuy thống nhất nhưng biểu hiện đa dạng, tùy theo cách hiểu của từng tôn giáo, tùy theo nhận thức của người dân ở từng khu vực thuộc các nền văn minh khác nhau; đồng thời cũng làm rõ thêm tính đặc thù và phức tạp của tình hình tôn giáo Việt Nam, một nước miền Viễn Đông nhiệt đới gió mùa, nằm giữa con đường giao lưu của nhiều dân tộc và văn hóa. Đây là một nước đa tộc người, nhiều tôn giáo, nơi có một nền tảng văn hóa vững chắc có khả năng tiếp biến những tôn giáo lớn như Phật, Đạo, Bà la môn, Nho và sau này là Kitô giáo và Hồi giáo. Viện cũng đã đề xuất được những ý kiến cần để giới khoa học suy ngẫm về xu thế của tôn giáo trong thời điểm chúng ta đang sống, nói như A. Malraux, “ **Vấn đề tôn giáo đang diễn ra dưới một dạng khác với sự hiểu biết của chúng ta** “. Tất cả kết quả nghiên cứu của các cán bộ trong Viện được thể hiện trong hơn chục cuốn sách và các bài báo trên các tạp chí khác nhau.

Với nhu cầu của việc nghiên cứu tôn giáo, dựa trên những thành tựu bước đầu nêu trên, Viện Nghiên cứu Tôn giáo được Nhà nước cho phép ra mắt **Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo** nhằm

thúc đẩy công tác nghiên cứu và mở rộng sự cộng tác ra toàn ngành và giới khoa học ở Trung ương cũng như địa phương, ở trong nước cũng như ngoài nước.

Là một tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo chuyên ngành khoa học thuộc hệ thống tạp chí của Trung tâm KHXH & NVQG, Tạp chí được đặt dưới sự chỉ đạo của Giám đốc Trung tâm. *Các hoạt động phải quán triệt tinh thần đúng đắn của chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, tiếp thu những thành quả nghiên cứu của các nhà khoa học đi trước nhằm thể hiện chính sách đoàn kết toàn dân, những người thuộc các tín ngưỡng tôn giáo khác nhau và không tín ngưỡng tôn giáo, vì mục đích xây dựng một đất nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa.*

Nội dung tạp chí nhằm giới thiệu những kết quả nghiên cứu của ngành khoa học về tôn giáo và các ngành có liên quan, vấn đề tôn giáo và những hình thức tôn giáo cụ thể từ thuở nguyên sơ của xã hội loài người, cũng như trong xã hội có giai cấp, được chuyển động và biến đổi rất đa dạng theo thời gian và không gian cho đến ngày nay. Nội dung có thể quy về những vấn đề sau đây:

- Những vấn đề lí luận xung quanh khái niệm tôn giáo: nguồn gốc, bản chất, chức năng, giá trị, yếu tố cấu thành, tổ chức, những biểu hiện của từng tôn giáo cụ thể và ở từng khu vực, từng dân tộc khác nhau; đặc biệt lưu ý tính phổ quát và tính đặc thù của tâm thức tôn giáo phương Tây và phương Đông. Những mối quan hệ tương tác giữa tôn giáo và kinh tế, chính trị, xã hội, văn hóa, đạo đức, lối sống, giáo dục, y tế, văn học, nghệ thuật... Những diễn biến qua quá trình lịch sử, đặc biệt là xu thế của tôn giáo hiện nay trước những chuyển biến mang tính toàn cầu theo hướng công nghiệp hóa và hiện đại hóa.

- Tình hình và đặc điểm tôn giáo và các tôn giáo cụ thể trên phạm vi toàn thế giới và trong khu vực. Chú trọng tôn giáo và các tôn giáo cụ thể của các dân tộc đa số và thiểu số ở Việt Nam. Lưu ý lịch sử hình thành và phát triển những yếu tố tôn giáo dân tộc và quá trình diễn biến của các tôn giáo nội sinh hay ngoại nhập trên đất nước, góp phần làm rõ lịch sử tư tưởng, văn hóa và tính cách dân tộc Việt Nam. Mối quan hệ qua lại giữa tình hình tôn giáo thế giới và khu vực với tôn giáo Việt Nam.

- Vai trò của tôn giáo trong đời sống cộng đồng: **NHÀ - LÀNG - NƯỚC**. Nhấn mạnh sự đóng góp của các tôn giáo trong việc xây dựng tính cách con người Việt Nam, cũng như những thành tựu của các tôn giáo trong công cuộc bảo vệ và xây dựng đất nước. Khích lệ những tư tưởng tiến bộ trong tôn giáo : cải cách giáo lí, thay đổi nghi lễ, sửa đổi tổ chức, thực hiện tôn giáo gắn bó với dân tộc, "tốt đời, đẹp đạo". Tìm hiểu những giá trị văn hóa, đạo đức lành mạnh, hướng thiện của tôn giáo phù hợp với truyền thống văn hóa dân tộc và tinh hoa văn hóa thế giới; nêu cao những gương sáng của các tín đồ tôn giáo vì dân, vì nước, vì sự tiến bộ của nhân loại; đồng thời phê phán những hành vi sử dụng tôn giáo như một công cụ của các thế lực thù địch Tổ

quốc, coi tôn giáo như một món hàng kiếm lời. Vận động *đời sống mới* trong đời sống tôn giáo, phê phán những hành vi mê tín, phản văn hóa, phản đạo đức.

- Cung cấp những căn cứ khoa học cho việc xây dựng Pháp lệnh về tôn giáo phù hợp với chính sách trước sau như một của Đảng và Nhà nước là tôn trọng và bảo đảm quyền lợi tự do tín ngưỡng tôn giáo và không tín ngưỡng tôn giáo của công dân, cũng như đề xuất những kiến nghị bổ sung các nghị định của Đảng và Nhà nước phù hợp với những chặng đường tiến lên của dân tộc.

- Cuối cùng, giới thiệu những công trình có giá trị của các tác giả nước ngoài xung quanh vấn đề tôn giáo và các tôn giáo cụ thể; cũng như những ý kiến của các đồng nghiệp nước ngoài về tôn giáo Việt Nam.

Thế giới đang bước vào thế kỉ XXI, thế kỉ đầu của Thiên niên kỷ thứ 3, chuyển nhanh sang xã hội hậu công nghiệp. Ở đây sự giao lưu trên phạm vi toàn cầu ngày một gia tăng với nhịp độ ngày càng cao. Đất nước tiến mạnh, tiến nhanh đến mục tiêu đề ra: *thực hiện dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh* và nhất định phải hiện diện một cách xứng đáng trên trường quốc tế. Việc giữ gìn, phát triển bản sắc văn hóa dân tộc, mà tôn giáo là một bộ phận, trên cơ sở mạnh dạn tiếp biến những yếu tố tích cực, tiến bộ trong văn hóa (trong đó có tôn giáo) của nhân loại, là cần thiết. Do đấy, **Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo** thấy cần giới thiệu những hiểu biết và những xu thế tôn giáo đồng tây hiện nay một cách đúng đắn. Nhưng điều cần lưu ý hơn là những hiểu biết về những diễn biến tôn giáo của đất nước, nhằm khẳng định một truyền thống tốt đẹp đầy tính bác ái, khoan dung, luôn tôn trọng nhau trên cơ sở hòa hợp mà không đồng nhất của tôn giáo Việt Nam.

Mong sao tiếng trống sân đình quyện vào tiếng mõ nhà chùa, cùng với tiếng chuông nhà thờ ... Các tín đồ thuộc các tôn giáo khác nhau cũng như những người không tín ngưỡng tôn giáo, cùng nhau sống chan hòa trong một gia đình, một dòng họ, một làng, một nước. Đó là ước muốn của **Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo**.

Hi vọng rằng **Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo** sẽ là nơi gặp mặt của các nhà nghiên cứu quan tâm đến ngành khoa học non trẻ đầy hứa hẹn này.

BAN BIÊN TẬP